

Nysyn på folkeskolen

Nysyn på folkeskolen

© KL, maj 2010

1. udgave, 1. oplag 2010

Publikationen er udarbejdet af KL

Forlagsredaktion: Lone Kjær Knudsen

Design: Kontrapunkt

Foto: Colourbox

Sats: Kommuneforlaget A/S

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri A/S

Produktion: Kommuneforlaget A/S

Produktionsnr. 816746

Produktionsnr. 816746-pdf

ISBN 978-87-92460-63-9

ISBN 978-87-92460-65-3-pdf

KL

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf. 33 70 33 70

kl@kl.dk

www.kl.dk

Indhold

Forord	2
Sammenfatning	
Elevernes læring skal stå i centrum	4
En helt ny overbygning fra 6. til 9. klasse i folkeskolen	8
Hyppige elevsamtaler om læringsmål og læringsstrategi	10
Styrk læringen for elever med særlige behov	12
Lærerne er på skolen og støtter elevernes læring	14
Skoleledelsen skal måles på elevernes resultater og trivsel	16
Færre bøger – mere it	18
Lærere anvender viden fra forskning ind i skolen	20
Ungdomsuddannelserne begynder i folkeskolens overbygning	22

Forord

Nysyn på folkeskolen

Med dette udspil prioriterer KL de tre vigtigste mål for folkeskolen i de kommende 5-10 år:

- 95% af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse,
- den danske folkeskole skal være blandt de fem bedste i verden,
- langt færre elever skal fremover skilles ud til specialundervisning.

Det er tre ambitiøse mål, som kun kan nås, hvis alle skolens parter prioriterer og bidrager til at nå målene.

KL foreslår et nationalt partnerskab mellem kommunerne, staten og skolens øvrige parter om at løse opgaven. Parterne skal arbejde sammen om at forandre folkeskolen, så alle elever får et større udbytte af deres skolegang.

Danmark har én af verdens dyreste folkeskoler, men det afspejles ikke i resultaterne af børnenes læring. Dansk økonomi er under pres, og det danske velfærdssamfund står over for store udfordringer, som kalder på reformer og forandringer. Det gælder også folkeskolen. Det er afgørende, at der er fokus på innovation, forskning og nytænkning, når fremtidens folkeskole skal skabes.

Statsministeren har igangsat et 360 graders eftersyn af folkeskolen, og har bedt regeringens Vækstforum komme med forslag til, hvordan folkeskolen kan bringes op blandt de fem bedste i verden.

Folkeskolen er et kommunalt ansvar. Som skolens ejere ønsker kommunerne at bidrage til at øge kvaliteten i folkeskolen og sikre, at børnene lærer mere.

Med dette udspil ønsker KL at lægge op til nationalt samarbejde om nytænkning, innovation og en mere effektiv folkeskole. Der er behov for gennemgribende forandringer. Kommunerne er klar til at tage politisk medansvar sammen med både landspolitikere og folkeskolens parter.

København, maj 2010

Jan Trøjborg

Peter Gorm Hansen

Sammenfatning

Elevernes læring skal stå i centrum

Danmark skal være et videbegærligt land, der når høje resultater. Elevernes læring skal derfor stå i centrum for enhver politisk, faglig og økonomisk diskussion og beslutning. Det betyder, at:

- politiske mål, økonomiske prioriteringer samt faglige og ledelsesmæssige beslutninger sætter elevernes læring i centrum og gavner elevernes læring
- politikere, ledere, medarbejdere og forældre tager aktivt ansvar for og følger op på alle elevers fremskridt. Hvad er et fælles ansvar, og hvad gør parterne hver for sig?
- læring bliver den dominerende drivkraft i skolen.

Status	Mål
2010	
80% af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse	95% af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse (2015)
Folkeskolen er i top 20 i PISA	Folkeskolen er i top fem i PISA (2020)
25% af eleverne har en sag i PPR (Pædagogisk psykologisk rådgivning)	Max 5% af eleverne har en sag i PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning) (2020)

Kommunerne bruger i 2010 i alt ca. 51 mia. kr. eller 22% af de samlede udgifter til drift på folkeskolen (nettodriftsudgifter i budget 2010). Hertil kommer anlægsudgifter på ca. 4,2 mia. kr.

I 2009 er gennemsnitsprisen pr. elev 65.500 kr., og en fuldtidsansat lærer underviser i gennemsnit godt 11 elever (lærer/eleveratioen).

Der kan samlet set ikke forventes flere midler til folkeskolen frem mod 2015. Tværtimod taler et faldende elevtal frem til 2026 isoleret set for en nedadgående tilpasning af udgifterne, så pengene kan bruges på andre områder, hvor der kommer flere brugere.

De ambitiøse mål for folkeskolen skal derfor nås uden at bruge flere penge pr. elev, og eleverne skal oven i købet lære mere for de samme penge. Der skal nemlig også skabes plads til investeringer blandt andet i it, kompetenceudvikling mv.

Der skal både effektiviseres og tænkes nyt i forhold til, hvordan de samlede midler på skoleområdet kan anvendes bedre, så der kan skaffes et øget råderum til fremadrettede investeringer. Der bliver blandt andet brug for at omlægge ressourcer fra specialundervisningen til almenområdet.

Folkeskolen skal udvikle fagligt dygtige elever. De skal være rigtig gode til at læse, til matematik, engelsk, naturfag og it. Det er desuden tilsvarende vigtigt, at folkeskolen lærer eleverne at arbejde innovativt, indgå i sociale relationer og skabe kreative løsninger på komplekse problemer. Det er færdigheder og kompetencer, fremtidens unge har brug for i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Men der er også brug for brud med vante forestillinger og handlinger. Børnenes læring skal være den dominerende drivkraft i skolen. Derfor skal der anlægges et nysyn på skolens faglige mål, organisering, struktur, økonomi og samarbejdsformer. Skolens traditionelle fag, prøver, skemaer, klasser, sted, tid og rum er på spil. Alle skolens aktører, fra ledere til elever, må i skolens hverdag træde ind i nye læringsrum.

KL foreslår et nationalt partnerskab om forandring af folkeskolen

Det er vigtigt, at alle centrale parter indgår i et fremtidigt partnerskab. Der er brug for, at staten, kommunerne og skolens øvrige parter går sammen om at designe, afprøve og gennemføre de nødvendige forandringer.

Partnerskabet skal positivt arbejde sammen om en række afgørende temaer og iværksætte konkrete initiativer fx på tværs af kommuner. Der skal sættes ambitiøse mål for initiativerne og systematisk følges op over en årrække, så den interne læring på tværs af skoler og kommuner stimuleres.

Mange kommuner har allerede taget imod opfordringen til at udvikle og effektivisere folkeskolen ved at udfordre de nuværende love og bekendtgørelser. Partnerskabet skal gå længere og sammen igangsætte initiativer, som hver part ikke kan gennemføre alene. Det skal være muligt at tænke folkeskolen forfra og dermed også inden for aftalte rammer bryde med den nuværende lovgivning. Det kan være initiativer, der bryder med fagrækken, med reglerne om minimumstimetal til bestemte fag på bestemte årgange eller med reglerne om, hvordan skoler kan ledes.

Der er også brug for at stå sammen om nye, innovative undervisningsformer, fx via it. Det kræver investeringer i it-baserede undervisningsmaterialer, forskningsbaseret viden om børns læring og kompetenceudvikling af lærerne.

KL foreslår, at omdrejningspunktet for partnerskabet er initiativer, der omhandler:

- En helt ny overbygning fra 6. til 9. klasse
- Hyppige elevsamtaler om læringsmål og læringsstrategi
- En styrket læring for elever med særlige behov
- Lærere, der er på skolen og støtter elevernes læring
- Skolelederne måles på elevernes resultater, lærernes og elevernes trivsel samt forældrenes tilfredshed
- Færre bøger og mere it
- Lærere anvender viden fra forskning i skolens praksis
- Ungdomsuddannelserne begynder i folkeskolens overbygning

Konkret kunne partnerskabet igangsætte projekter, hvor kommuner og skoler arbejder med alle eller nogle af områderne i laboratorier, og hvor alle regler, der kan spænde ben for at realisere visionerne, er sat ud af kraft. Samtidig skal der måles systematisk på, om den nytænkning, der afprøves, har den forventede gunstige effekt på elevernes læring.

En helt ny overbygning fra 6. til 9. klasse i folkeskolen

Folkeskolens elever bør møde en helt ny overbygning. Enhedsskolen danner fortsat ramme, men eleverne i 6.-9. klasse skal fleksibelt kunne justere deres mål. I overbygningen skal eleverne fortsat være en del af fællesskabet i klassen, men det har konsekvenser for undervisningen, at elevernes læring entydigt står i centrum. Udgangspunktet er den enkelte elev og dennes individuelle læringsmål og læringsstrategier.

Behov for at genstarte læringsmotivationen for de ældste elever

Erfaringen fra en række kommuner er, at mange elever i folkeskolens ældste klasser har mistet motivationen til at gå i skole og til at lære nyt. Samtidig er forældre ofte mindre på banen i forhold til skolen end i de yngste klasser.

Erfaringer fra Sverige viser, at en organisering af overbygningen, der bygger på elevernes kompetencer til i stigende omfang selv at tilrettelægge en meningsfuld skoledag ud fra egne mål og læringsstrategier, fører til høj motivation, mere læring og bedre trivsel. Det gælder for både svage og stærke elever.

KL foreslår, at

- elevernes læring foregår ved, at de deltager, bidrager og øver indflydelse i meningsfulde faglige fællesskaber,
- eleverne har alle skolens fag, men de vælger fagligt niveau sammen med deres lærere og forældre. Det faglige niveau kan justeres undervejs i skoleforløbet,

- eleverne kan afslutte folkeskolen på det faglige niveau, de har valgt i faget,
- undervisningens indhold på alle faglige trin er it-baserede i en undervisningsportal. Folkeskolens trinmål er i undervisningsportalen transformeret til læringsmål for eleverne,
- eleverne har fleksible skemaer, som de sammensætter med deres lærere, så det passer til deres læringsmål og læringsstrategier,
- skoledagen indledes og afsluttes i klasserne. I dagens løb organiseres undervisningen som forelæsninger, værksteder, kurser og projekter. Efter vejledning fra lærerne vælger eleverne undervisningsform afhængig af deres læringsmål og læringsstrategi,
- lærerne underviser, står til rådighed og fører personlige samtaler med eleverne. De er på skolen, når eleverne kommer, og de er der, når den sidste elev er gået hjem sidst på eftermiddagen,
- forældrene opfordres til at være aktivt medansvarlige for deres børns læring.

Kort sagt

Det handler mere om, hvad eleverne har lært, end det handler om antallet af undervisningstimer.

Hyppige elevsamtaler om læringsmål og læringsstrategi

Folkeskolen skal give eleverne de basisfærdigheder, der skal til, for at livslang læring efter folkeskolen kan blive en reel mulighed for alle. Den enkelte elev skal kunne tilegne sig basisfærdigheder i læsning, matematik, engelsk og it på den måde og i det tempo, der giver optimal læring for ham eller hende. Det kræver, at:

- elever, lærere og forældre løbende afklarer, hvilken undervisning og træning eleven har behov for, aftaler mål for, hvad eleven skal opnå, og hele tiden følger tæt op på elevens mål og resultater,
- undervisningens indhold og form løbende varieres, så den passer til elevernes skiftende og forskellige behov,
- forældrene ved, hvordan de kan støtte deres barns læring.

Dialog om læringsmål giver resultater

De seneste undersøgelser viser, at der har været en markant læsefremgang på de yngste klassetrin. Men der er fortsat for mange elever på de ældste klassetrin, der ikke læser godt nok. Det giver dem problemer i mange fag.

I dag skrives elevplanerne først og fremmest af lærerne. Mange elevplaner indeholder ingen overvejelser om slutmålet for eleven i de enkelte fag.

Forskning viser, at tydelige forventninger, målrettet undervisning, konsekvent opfølgning af elevfremskridt og aktiv elevinvolvering fremmer læring.

Erfaringer fra Sverige bekræfter, at alle elever når længere, når de sammen med deres lærere og forældre er med til at fastsætte mål for, hvor langt de skal nå i de enkelte fag og drøfte, hvordan de skal nå målene. Fx kan en elev sætte sig som mål at opnå middelmådig karakter i matematik. Undervejs kan målet justeres op eller ned. Det er stærkt motiverende for eleverne med en hyppig dialog om mål og indsats.

Ud over at yde konkret støtte til at eleven når sine læringsmål, kan forældrene også bidrage på anden vis. Det er veldokumenteret, at elevers resultater forbedres betydeligt, når forældrene involverer sig og forstår deres rolle som hjælp og støtte for barnets læring.

KL foreslår, at

- alle elever har hyppige samtaler med en fast lærer. Under samtalen evalueres elevens mål og læringsstrategi, og der sættes nye mål og aftales læringsstrategi,
- alle elever to gange om året har en uddannelsessamtale med en fast lærer og sine forældre. Her sættes konkrete mål for det næste halve år, og elever, lærer og forældre påtager sig et medansvar for, at målene realiseres,
- alle elever får et læseløfte fra 0.-9. klasse i form af intensiv læseindlæring i indskoling og opfølgende fokus på faglig læsning i alle fag i resten af skoletiden,
- skolen prioriterer dialog med forældrene om deres betydning for børnenes læring og understøtter ressourcerne hos den enkelte familie.

Kort sagt

Det giver succes at nå de mål, man selv har sat, og nederlag ikke at nå de mål, andre har sat.

Styrk læringen for elever med særlige behov

Elevernes læring står i centrum, og alle børn skal lære så meget, de overhovedet kan. Specialundervisning skal i vidt omfang erstattes af læring med tæt opfølgning og en udvidet elevplan. Det betyder, at indsatsen skal nytænkes over for de børn, der har brug for særlig megen støtte i deres læring.

Giv almenundervisningen power

Ressourcerne til specialundervisning udhuler i alle kommuner budgettet til almenundervisningen. Kommunernes udgifter til specialundervisning steg med 18% fra 2007 til 2009 i faste priser.

Det svækker almenundervisningens muligheder for at øge alle elevers læring, at så mange elever ekskluderes fra almenundervisningens fællesskab. Erfaringer viser, at elever, der bevarer tilknytningen til en almenklasse frem for at blive henvist til fx en specialklasse, har større mulighed for at gennemføre en erhvervs- eller ungdomsuddannelse.

At 25% af eleverne i dag får oprettet en sag i PPR er alt for meget. Tallet må sættes ned til max 5%. PPR skal i stedet anvende flere ressourcer til at støtte og vejlede underviserne i den almene undervisning. På den måde kan almenundervisningen opkvalificeres til at møde langt flere børns behov.

Almenundervisningen skal kunne mestre mangfoldighed. Det kræver, at ressourcepersoner, fx læsevejledere og AKT-lærere, der har særlige kompetencer til at støtte elevernes adfærd, kontakt og trivsel, bruges strategisk og effektivt i skolens almenundervisning. Øget inklusion af

elever med særlige behov bør understøttes ved brug af kompetencer fra flere faggrupper og ved hjælp af undervisningsassistenter.

KL foreslår, at

- specialundervisning fremover kun skal gives til børn, der har brug for så megen støtte, at det kræver et tilbud i specialskoler,
- der omprioriteres økonomisk fra special- til almenområdet,
- de omprioriterede midler bruges i almenundervisningen til tæt opfølgning på den enkelte elevs læring og udvidede elevplaner,
- PPR aktivt bidrager til, at langt flere elever inkluderes i den almene undervisning.

Kort sagt

Vi skal gå fra at tage udgangspunkt i elevens fejl og mangler til at organisere elevernes læring med afsæt i deres styrker og potentialer.

Lærerne er på skolen og støtter elevernes læring

Elevernes læring skal styrkes ved, at lærere og elever er mere sammen. Lærerne skal lede elevernes læring ved at undervise eleverne mest muligt og løbende være i dialog med den enkelte elev om elevens læringsmål og resultater. Eleverne skal samtidig lære at arbejde selvstændigt uden at være overvåget.

Konkret samspil mellem lærere og elever giver læring og trivsel

Forskning viser, at lærerne er den mest betydningsfulde faktor i skolen for elevernes læring.

Samvær med eleverne er desuden afgørende for lærernes trivsel og motivation. Det er dokumenteret, at samvær med eleverne er dét, der giver lærerne størst arbejdsglæde.

Det faldende udbud af lærere og presset på kommunernes økonomi gør det nødvendigt, at lærerne effektivt koncentrerer sig om skolens kerneopgave: elevernes læring. Mange opgaver vil skulle løses på nye måder. Lærerne kan ikke pålægges nye opgaver, hvis man ikke samtidig afvikler andre.

De forandringer, som er beskrevet i udspillet, kan håndteres inden for den nugældende arbejdstidsaftale for lærere i folkeskolen 2008.

KL foreslår, at

- kommunerne effektivt skal bruge mulighederne i lærernes nye arbejdstidsaftale. Der er fx ikke længere regler, der hindrer, at lærerne er til stede på skolen og er sammen med eleverne i størstedelen af arbejdstiden,
- kommunerne skal ændre mødekulturen i folkeskolen. Møder skal være effektive, så der frigøres tid til undervisning og læring. Møder, som eleverne ikke deltager i, fx lange planlægnings- og evalueringsmøder, skal så vidt muligt gennemføres i elevernes ferie,
- lærerne skal frigøres for opgaver, der ikke bidrager direkte til elevernes læring – fx tilsynsopgaver – og skal aflastes, så de kan koncentrere sig hundrede procent om elevernes læring, fx ved brug af undervisningsassistenter.

Kort sagt

Eleverne skal lære mere. Derfor skal lærerne bruge en større del af deres arbejdstid sammen med eleverne.

Skoleledelsen skal måles på elevernes resultater og trivsel

Kompetent skoleledelse er afgørende for elevernes læring. Ledelse af folkeskolen er en kommunal opgave på flere niveauer.

Kommunalbestyrelsen skal sætte ambitiøse mål og følge op.

Forvaltningsledelsen skal sørge for, at de politiske mål omsættes til konkret handling i hele skolevæsenet ved at udfordre og støtte skolerne til sammen og hver for sig at nå så gode resultater som overhovedet muligt.

Skolelederne skal sikre, at lærerne understøtter elevernes læring maksimalt og følge op på læringsresultater og anden dokumentation om skolens virke, herunder undersøgelser om trivsel og tilfredshed.

Ledelsen skal være bundet af mål, men ellers være fri til at lede

Undersøgelser peger på fællestræk ved skoleledelse, hvor eleverne præsterer højt. Det har stor betydning, at ledelsens mål og beslutninger er tydelige for alle på skolen, og at der konsekvent bliver fulgt op på dem. Skolens ledelse skal have høje forventninger til elevernes resultater og til lærernes praksis. Endelig skal ledelsen være i dialog med lærerne om deres praksis og om elevernes resultater.

I dag er der lovgivningsmæssige barrierer for, hvordan ledelsesopgaven kan organiseres. Fx kan en kommune ikke frit beslutte, at der skal være fælles ledelse af flere skoler eller fælles ledelse af skole og dagtilbud.

KL foreslår, at

- den enkelte skoleleder skal måles på elevernes resultater, trivslsen hos elever og lærere og tilfredsheden hos forældrene,
- forvaltningen skal bringe elevresultater og resultater fra trivselsundersøgelser blandt elever og lærere og tilfredshedsundersøgelser blandt forældre i spil i skolelederkredsen i kommunen og på tværs af kommuner,
- den enkelte skoleledelse skal analysere elev- og undersøgelsesresultater fra sin egen skole og gå i dialog med forvaltningen og andre skoleledere om forklaringer og forbedringsmuligheder,
- kommunerne skal have frihed til at organisere ledelsen af folkeskolen på den måde, de finder mest hensigtsmæssigt i forhold til at understøtte elevernes læring. Skolernes organisatoriske kvalitet skal bygge på mål for effektivitet og nytænkning.

Kort sagt

Der har aldrig været større behov for kompetent skoleledelse med frie rammer til at nå ambitiøse mål.

Færre bøger – mere it

Folkeskolen skal op i teknologisk gear. It-baseret undervisning, undervisningsmaterialer og test samt lærernes it-kompetencer skal fremme elevernes læring og it-kompetencer. Kun derved bliver danske børn i stand til at klare sig i konkurrencen blandt verdens bedste. Men kommunerne kan ikke løfte denne opgave alene.

På forkant med it

Bogen er på vej ud som det vigtigste redskab for læring i skolen. It er på vej til at indtage posten. Det er svært at fatte rækkevidden af, hvad it kan, og mulighederne er stadig ukendte. Et er sikkert, it er både et motiverende informations- og læringsredskab samt et stærkt analyse- og styringsredskab. Undervisningsmaterialer, testdata, elevmål mv. kan styres af it i en moderne skole.

Der er fortsat et stort uudnyttet potentiale i forhold til brug af it i folkeskolen. Folkeskolen skal være på forkant med at udvikle elevernes it-kunnen ved at bruge værktøjer som bærbare pc'ere, mobiltelefoner, iPods mv. Skolen skal udnytte motivationskraften og læringspotentialet i it. Eleverne er vant til at chatte med andre børn/unge på kryds og tværs af landegrænser. De søger viden på nettet, de træner, leger og spiller på nettet, og fantasien arbejder for fuld skrue.

KL foreslår, at

- der udvikles it-løsninger og arbejdes målbevidst på at stimulere en undervisningskultur, hvor it anvendes til at fremme elevernes læring,
- it-baserede undervisningsmateriale/træningsprogrammer udvikles og formidles,
- der udvikles ideer til, hvordan it kan effektivisere undervisningen, så lærerne i nogle situationer kan undervise flere elever ad gangen end i dag,
- at lærernes kompetenceudvikling og nytænkning i arbejdsformer kobles med de teknologiske muligheder, så fx en matematiklærer i nogle situationer underviser alle elever på en årgang, eller at alle elever løser relevante opgaver på egne pc'ere på én gang, mens læreren vejleder.

Kort sagt

"Vi er på vej ind i en tidsalder, hvor det handler om, hvordan tingene er forbundet med hinanden, snarere end hvad de er hver især. Hvor det er links, relationer og forholdet mellem ting, der er i centrum" (Tor Nørretranders: Civilisation 2.0).

Lærere anvender viden fra forskning ind i skolen

Lærerne skal have kompetencer til at understøtte forskellige elevers læring maksimalt. De skal være rigtig gode til at undervise på mange måder, og de skal kunne coache og vejlede elever om læringsmål og læringsstrategier. I et moderne videnssamfund kræver det, at lærernes undervisning og øvrige praksis er it-baseret, og at lærerne kan analysere resultater, reflektere over viden og erfaringer og bringe dem i spil i praksis.

Fem lærerkompetencer giver bedre læring hos eleverne

En gennemgang af forskningsresultater viser, at tre lærerkompetencer i særlig grad bidrager til elevers læring. Det er

- 1) kompetence til at indgå i en social relation med de enkelte elever,
- 2) klasseledelseskompetence og
- 3) (fag)didaktisk kompetence – også kaldet undervisningslære.

Andre forskere peger på analysekompetence som en fjerde kompetence, der fremmer lærernes mulighed for at fremme elevernes læring. Konkret skal lærerne kunne analysere sammenhængen mellem elevernes resultater og deres egen praksis. Og de skal kunne reflektere over, hvordan resultater fra undersøgelser og forskning kan anvendes til at forbedre deres egen praksis.

Kompetence til at arbejde it-baseret er en femte kompetence, som er central for den moderne lærer.

Ændringen af læreruddannelsen i 2007 betød en nødvendig opprioritering af fagligheden og en styrkelse af uddannelsens didaktiske grundlag. Det skete blandt andet gennem reduktionen af linjefag fra fire til to/tre. Der mangler fortsat en målrettet indsats for at forbedre lærernes analysekompetence og deres kompetence til at arbejde it-baseret.

Som opfølgning på samarbejdsprojektet "Fælles viden – fælles handling" mellem en række af skolens parter, samarbejder KL og skolens øvrige parter nu sammen med DPU, en række professionshøjskoler, sektorforskningsinstitutioner og EVA om at udvikle modeller for, hvordan viden fra forskning kan bringes ind i skolens praksis.

KL foreslår, at

- der igangsættes drøftelser af, hvordan uddannelse og efteruddannelse af lærere fremmer udvikling af følgende nødvendige kompetencer:
 - Relationskompetence
 - Klasseledelseskompetence
 - (Fag)didaktisk kompetence
 - Analyse- og refleksionskompetence
 - Kompetence til at arbejde it-baseret,
- der igangsættes efteruddannelse af lærere i form af udviklingsprojekter på skoler, der bygger på viden fra forskning og undersøgelser. Professionshøjskolerne skal have en aktiv rolle med at understøtte aktionslæring.

Kort sagt

Lærerne skal kunne mere end at lede elevernes daglige læring. De skal også kunne udvikle skolens praksis ud fra analyse af viden og resultater fra forskning og praksis.

Ungdomsuddannelserne begynder i folkeskolens overbygning

Folkeskoler, UU-centre (Ungdommens Uddannelsesvejledning) og ungdomsuddannelser skal samarbejde meget mere konkret og målrettet om de elever, som er i risiko for at falde fra en ungdomsuddannelse. Der skal være en vej til uddannelse og job for alle unge, også unge med faglige, sociale eller personlige problemer. En uddannelse er den bedste forsikring mod ledighed og social marginalisering.

I dag skal de unge selv skabe mening i overgangen

To ud af fem unge uden uddannelse står uden for arbejdsmarkedet. Det samme gælder kun for én ud af seks med en ungdomsuddannelse.

95% af alle unge vælger med støtte fra deres lærer og UU-vejleder en ungdomsuddannelse. Men mange falder fra igen. Det største problem er frafaldet fra erhvervsuddannelserne, især de tekniske skoler, som ligger på omkring 50%.

Viden om fag og undervisningsformer på ungdomsuddannelserne indgår ikke i folkeskolelærernes grund- og efteruddannelse. Omvendt har lærerne på erhvervsuddannelserne ikke nødvendigvis et opdateret kendskab til, hvordan lærere og elever arbejder i folkeskolen i dag.

En undersøgelse peger på, at erhvervsskoler med et lavt frafald prioriterer pædagogiske og socialt inkluderende tiltag. Det kan fx være stabil klassetilknytning med få skift og stabile og gode elev-lærerrelationer og elev-elevrelationer. Man følger en overordnet plan for indsatsen i et tæt samarbejde med det omgivende samfund, hvor UU, kommunens for-

skellige forvaltninger, andre uddannelsesinstitutioner og virksomheder er helt centrale.

I dag findes der flere forskellige mentorordninger, der støtter unge i henholdsvis folkeskolen og i erhvervsuddannelserne.

KL foreslår, at

- elever, der har behov for det, får en personlig mentor, der kan stille krav til og støtte den unge i udskolingen og ind i ungdomsuddannelsen. Gerne personificeret ved én og kun én person,
- der etableres konkrete samarbejder mellem folkeskoler og ungdomsuddannelser i form af fælles undervisningsforløb i udvalgte fagområder, "job-swop"- og praktikordninger lærere imellem, fælles efteruddannelsesforløb, fx i form af udviklingsprojekter, der bygger på viden fra forskning og undersøgelser,
- der iværksættes 360 graders eftersyn af ungdomsuddannelserne.

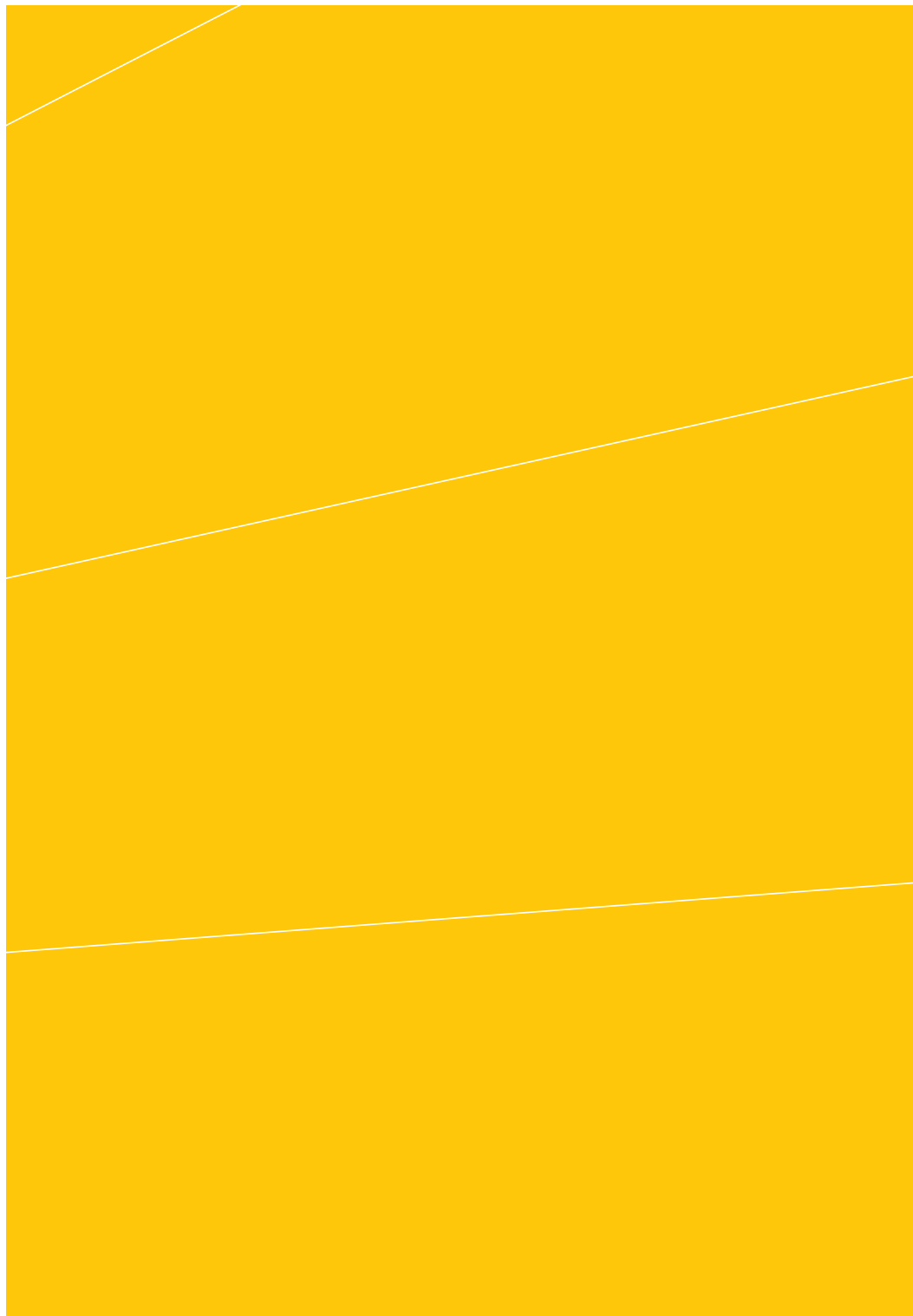

Kort sagt

Folkeskolen er først for alvor lykkedes, når eleverne har gennemført en ungdomsuddannelse. Ungdomsuddannelsernes opgave begynder i folkeskolens overbygning.

KL's folkeskoleudspil bygger blandt andet på forskning og undersøgelser fra

- Mads Hermansen, CBS & NHV, Læringsledelse. Løft til læring i skolen,
- DLF (Danmarks Lærerforening) 2009, Lærernes arbejdsglæde,
- KL 2010, Strategi for Arbejdskraft,
- Mehlbye og Ringmose, AKF, 2004, Elementer i god skolepraksis. De gode eksempler,
- Nordenbo m.fl., 2008, Dansk Clearinghouse, Lærerkompetencer og elevers læring i førskole og skole,
- Lise Tingleff Nielsen, DPU, 2010, Cirkulation af viden – fra omsætning og "nedsivning" til nye former for samspil, partnerskaber og anvendt forskning,
- AKF (Anvendt KommunalForskning) 2009, Unges frafald på erhvervsskolerne,
- Charles Desforges, The University of Exeter, UK, 2003, The Impact of Parents on the Learning Results of their Children.

Danske skoleelever skal blive dygtigere. Lappeløsninger og eftersyn slår ikke længere til. Der er behov for gennemgribende forandringer i folkeskolen. KL inviterer derfor til et bredt samarbejde med alle skolens parter om at nytænke folkeskolen.

Forskning viser, at motivation, selvværd og deltagelse i fællesskabet er forudsætninger for, at elever lærer. KL præsenterer et skoleudspil, der bygger på denne viden.

KL foreslår en ny overbygning fra 6. til 9. klasse. Elever sætter mål for deres læring sammen med lærere og forældre, og elevernes fremskridt bliver fulgt op gennem hyppige samtaler. Skolelederne måles på elevernes resultater, lærernes og elevernes trivsel samt forældrenes tilfredshed. Elevernes læring understøttes af en it-portal, der rummer både læringsmål og materialer, og ungdomsuddannelserne begynder allerede i folkeskolens overbygning. Dette er hovedelementerne i KL's forslag til en folkeskole, der for alvor sætter hver eneste elevs læring i centrum.

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 33 70 33 70
kl@kl.dk
www.kl.dk

Produktionsnr. 816746
ISBN 978-87-92460-63-9